

ситуації, розроблення необхідної законодавчо-нормативної бази та підвищення рівня добробуту населення. Передумовами подальшого розвитку іпотечного кредитування як форми залучення фінансових ресурсів є те, що активізація процесу іпотечного кредитування дозволить вирішити цілий ряд соціально-економічних проблем країни. По-перше, забезпечить розвиток довгострокового житлового будівництва. По-друге, вирішить проблему кредитування підприємств агропромислового комплексу. По-третє, сприятиме реформуванню економіки держави загалом.

Література:

1. Лютий І. О. Іпотека: сучасні концепції, тенденції суперечності розвитку : монографія / І. О. Лютий, В. І. Савич., О. М. Калівошко. – К. : Центр учбової літератури, 2015. – 548 с.
2. Кручок С. І. Іпотечне кредитування : навч. посібник / С. І. Кручок. – К. : Мета, 2016. – 208 с.
3. Закон України «Про іпотеку» № 898-IV від 05.06.2003 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/898-15>.
4. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: <https://www.bank.gov.ua>.
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: <http://minfin.com.ua>.

Олександр КОСТЮЧЕНКО

*магістр 1-го року навчання магістерської програми «Банківська справа»
Тернопільський національний економічний університет*

Науковий керівник:

к.е.н., доцент кафедри банківської справи Малахова О. Л.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЧИННИКІВ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ БАНКІВ УКРАЇНИ

Вивчення конкуренції між банками дає змогу стверджувати, що під банківською конкуренцією не слід розуміти тільки відносини, що мають місце винятково між ними. Її треба розглядати як процес суперництва між суб'єктами ринку банківських послуг, які одночасно зацікавлені у досягненні однієї мети – забезпечення власного стійкого положення на цьому ринку. Автори статті погоджуються з думкою Є.В. Неізнестної, що конкурентоспроможність банків – це комплексна, інтегрована характеристика його діяльності, яка, відображаючи ступінь успішності функціонування банку на конкурентному ринку за збереження та розширення його ринкових позицій, передбачає спроможність ефективно використовувати ресурси та отримувати за умови помірною ризику прибуток у розмірі, не нижче ніж відповідний показник конкурентів [1, с. 209].

Сучасний стан розвитку банківської системи України пов'язаний із певними проблемами в економіці, дією макро- та мікрочинників функціонування фінансового ринку загалом. Характеристика основних чинників, що впливають на конкурентоспроможність банків України, представлена в табл. 1.

Слід зазначити, що конкурентоспроможність банків неможливо розглядати без конкурентоспроможності його продуктів та послуг. Між ним існує тісний взаємозв'язок, вони зумовлюють розвиток один одного. Одним із основних чинників, що впливає на конкурентоспроможність вітчизняних банків, виступає концентрація капіталу. Зростання економічної концентрації може послабити конкурентну боротьбу за рахунок зменшення конкурентів у результаті злиття та поглинання банків – у

прямому розумінні; та в опосередкованому – у результаті відкритого або таємного зговору банків, що залишилися після їх консолідації.

Таблиця 1

Характеристика чинників, що впливають на конкурентоспроможність банків України

№ пор.	Група чинників	Характеристика чинників
1.	Структурні дисбаланси економіки України	Скорочення реального сектору економіки; прискорення інфляції призвело до зниження доходів населення та споживання в реальному вимірі; зростання частки відтоку коштів з економіки України на оборону; розвиток фінансового сектору супроводжується стрімким зменшенням банків, скороченням депозитної бази та пропозиції кредитів; у 2015 р. знос капіталу перевищив інвестиції; заощадження зосереджені у фінансових установах, уряді та в домашніх господарствах; сировинна орієнтація промислового виробництва; підвищена вразливість до макроекономічних шоків; «хронічні» платіжні дисбаланси; імпортозалежність
2.	Чинники макросередовища функціонування банків	Обсяги промислового виробництва; активізація діяльності суб'єктів підприємницької діяльності; життєвий рівень населення України; ступінь розвитку фондового ринку; активізація зовнішньоекономічної діяльності підприємств України; розгортання інфляційної спіралі; рівень безробіття
3.	Чинники макросередовища функціонування банків	Швидкість та строки освоєння банком ділового циклу певного бізнес-напрямку або певного банківського продукту; товарна політика, що включає асортиментну й обсягову політику; цінова політика (розчленування і диференціація цін, врівноважувальне ціноутворення); збутова політика (організація мережі збуту); комунікаційна політика (власне продаж, реклама, робота з громадськістю, стимулювання збуту); розробка та реалізація клієнтоорієнтованої корпоративної стратегії

Джерело: систематизовано на основі [1; 2; 3, с. 456]

Поглиблення конкуренції серед банків вимагає від них повноцінного виконання трансформаційної функції посередника, що, своєю чергою, впливає на стабільність і достатність ресурсного потенціалу. Трансформаційна функція банків нині пов'язана з виконанням основних вимог Базеля III [4]. Насамперед це стосується виконання банками показника адекватності регулятивного капіталу банків.

Таким чином, сучасний стан розвитку банківського бізнесу супроводжується кризовими явищами, які відбуваються як в економічній, так і у фінансовій сферах країни, тому забезпечення конкурентоспроможності банків передусім повинно базуватися на розробці дієвих, переконливих повідомлень для інвесторів, клієнтів та працівників. Основні дії банків, що дають змогу представити їх конкурентоспроможність, повинні полягати у такому.

По-перше, забезпечення фінансово-стійкого розвитку – створення антикризового комітету, стрес-тестування та управління балансом, захист інтересів вкладників.

По-друге, захист наявного власного банківського бізнесу – розробка плану дій на випадок надзвичайних ситуацій; скорочення витрат; підготовка та управління роздрібним та корпоративним ризиками; управління активами, зваженими за ступенем ризику, перегляд продуктової та клієнтської політики, а також системи стимулювання; використання цінових можливостей.

По-третє, робота на перспективу – перегляд позиції банку, адаптація бізнес-моделі; визначення пріоритетності інвестицій та проектів; підвищення організаційної ефективності; удосконалення системи управління; аналіз можливості злиття та поглинання, реалізація стратегії інтеграції.

Література:

1. Неизвестная Е.В. Маркетинговый аспект банковской конкуренции / Е.В. Неизвестная // Проблемы экономики. – 2015. – № 3. – С. 208–215.

2. Хамидуллин А.В. Основные факторы конкурентного преимущества коммерческого банка в экономике региона / А.В. Хамидуллин // Экономические науки. – 2011. – № 1(74). – С. 78–80.

3. Коваленко В.В. Грошово-кредитна політика та її вплив на подолання структурних дисбалансів економіки України / В.В. Коваленко // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – № 12. – С. 445–449.

4. Зверяков М.І. Банківський капітал: вимоги Базеля III / М.І. Зверяков, В.В. Коваленко // Фінанси України. – 2011. – № 6. – С. 13–23.

Тетяна КОЦЮК

студентка факультету фінансів

Тернопільський національний економічний університет

Науковий керівник:

к. е. н., доцент кафедри банківської справи Сороківська З.К.

СУЧАСНИЙ СТАН БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

Розвиток сільськогосподарського виробництва у ринковому середовищі можливий лише за умови його ефективного фінансового забезпечення. Реалії сучасного економічного стану і специфіка галузі зумовлюють неспроможність сільського господарства нормально функціонувати використовуючи лише власні ресурси. Тому підвищення економічної ефективності аграрних підприємств неможливе без залучення коштів із зовнішніх джерел. Як показує вітчизняний і зарубіжний досвід, одним з основних джерел фінансування виступають позики комерційних банків.

Доступ аграрних товаровиробників України до позичкових ресурсів був і залишається досить складним, що спричинене рядом основних проблем, до яких відноситься:

- нестача кредитних ресурсів для розвитку малого і середнього бізнесу на селі;
- висока вартість банківських кредитів;
- складність процедур одержання кредитів;
- неможливість надання у заставу земельних ділянок сільськогосподарського призначення або прав оренди на них;
- відсутність гарантійного механізму при залученні кредитів [1, с. 273].